Голові спеціалізованої вченої ради
з розгляду та захисту дисертації на
здобуття ступеня доктора філософії
доктору юридичних наук, професору,
Заслуженому юристу України,
завідувачу кафедри службового та медичного права
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Берлачу Анатолію Івановичу

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора юридичних наук, професора, в.о. декана юридичного факультету Запорізького національного університету, член-кореспондента Національної академії правових наук України, Заслуженого юриста України Коломоєць Тетяни Олександрівни на дисертацію Махно Аліни Анатоліївни на тему «Реалізація, охорона та захист політичних прав публічних службовців в Україні», подану до публічного захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність обраної теми. Сучасні процеси реформування публічної служби зумовлюють потребу у пошуках найефективніших шляхів її функціонування, з урахуванням стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі, що у свою чергу передбачає приведення чинного вітчизняного правового регулювання статусу публічних службовців у відповідність до європейських правових стандартів, закріплених у європейському законодавстві, а також втілених у практиці Суду Європейського Союзу та Європейського суду з прав людини, й насамперед стосовно правового статусу публічних службовців та всіх його елементів, серед яких своє чільне місце посідають права публічних службовців, в т.ч. й політичні права. Роль і значення останніх у реалізації правового статусу публічних службовців істотно зростає в аспекті модифікації як правових засад, так і функціонального призначення сфери їх об'єктивізації в Україні в умовах дії правового режиму воєнного стану, реалізації євроінтеграційних прагнень

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Вх. № 367 «5» 06 2026 р.

України як одного із пріоритетних векторів сучасної вітчизняних державотворчих та правотворчих процесів, у поєднанні із кардинальним оновленням положень вітчизняної правової доктрини, що й обумовлює формування новітнього наукового базису для останніх. Пошук досконалої за змістом та ефективної у застосуванні нормативно-правової моделі реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців є невід'ємною частиною сучасних реформаційних правотворчих та державотворчих процесів, що й актуалізує дослідження Махно А.А. Потреба комплектного дослідження феномену політичних прав публічних службовців як елементу правового статусу публічних службовців, із зосередженням уваги на механізмі їх реалізації, охорони та захисту в аспекті сучасних реалій правозастосування та моделювання перспективної нормативної моделі їх закріплення та реалізації, в т.ч. й із орієнтиром на її гармонізацію із європейськими аналогами, корелює із пріоритетними напрямками сучасних вітчизняних доктринальних досліджень у галузі права для формування новітнього наукового базису для сучасних вітчизняних державотворчих та правотворчих процесів. Активізація вітчизняної нормопроєктної діяльності, що знаходить прояв у підготовці та презентації для громадського, в т.ч. й фахового, обговорення значної кількості проєктів різних нормативно-правових актів з проблематики публічної служби, в т.ч. й елементів правового статусу публічних службовців, підтверджує підвищений інтерес до відповідної проблематики та фокусування зусиль різних зацікавлених спільнот, в т.ч. й у співпраці, щодо пошуку варіантів оновлення нормативно-правових засад публічної служби. З урахуванням цього актуальність дисертаційного дослідження Махно Аліни Анатоліївни на тему «Реалізація, охорона та захист політичних прав публічних службовців в Україні» не викликає сумнівів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу Махно Аліни Анатоліївни виконано відповідно до вимог Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 № 2623-III (стаття 3) щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки протягом періоду до припинення або скасування воєнного стану в Україні, Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на

2021–2025 роки (пункти 1.1–1.3 розділу І), затвердженої постановою Загальних зборів Національної академії правових наук України від 26.03.2021 № 12-21, Стратегії національної безпеки України, затвердженої указом Президента України від 14.09.2020 № 392, Цілей сталого розвитку на період до 2030 року (Ціль 16 «Мир, справедливість та сильні інститути»), затверджених указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019, а також Плану науково-дослідної роботи кафедри службового та медичного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Стратегічні напрями розвитку службового та медичного права в умовах євроінтеграції України» (реєстраційний номер № 0125U000926 від 05.02.2025).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації обумовлюється й підтверджується комплексним, системним підходом до аналізу обраної дисертанткою проблематики, характеризується відповідним рівнем наукових узагальнень, про що, зокрема, свідчить використання нею цілої низки як загальнонаукових, так й спеціальних методів наукового пізнання. Так, зокрема, досліджуючи сутність правових концептів «публічна служба», «політичні права публічних службовців», «реалізація політичних прав публічних службовців», «охорона політичних прав публічних службовців», «захист політичних прав публічних службовців», «право на доступ до публічної служби», «пасивне виборче право», «право на участь в управлінні публічними справами», «право на свободу слова», «право на свободу об'єднання», «право на інформацію» та «юридичні дефекти», дисертантка вміло використовує логіко-семантичний метод (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 3.1). Використання структурно-логічного методу у поєднанні із методом класифікації дозволило їй виокремити елементи системи політичних прав публічних службовців, класифікувати нормативно-правові акти, що регламентують реалізацію політичних прав публічних службовців, а також типологізувати юридичні дефекти, притаманні вітчизняному законодавству (як стосовно нормативно-правових актів, так і практики їх застосування) (підрозділи 1.2, 2.1, 3.1). Використання історико-правового методу дозволило ґрунтовно дослідити формування базового понятійно-

категоріального апарату публічної служби та її окремих різновидів (підрозділ 1.1). Для ретроспективно-правового аналізу доктринальних підходів до артикуляції родової правової категорії «публічна служба» та її окремих видів, з'ясування особливостей функціонування механізмів реалізації та судового захисту окремих політичних прав публічних службовців, а також порівняння вітчизняного та зарубіжного досвіду реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців вміло використано компаративно-правовий метод (підрозділи 1.1, 2.2, 2,3, 3.2). Використання методу правового моделювання надало можливість розробити ґрунтовні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України у частині засад реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців (підрозділ 3.3). Запропонований дисертанткою методологічний інструментарій є сучасним, відповідає засадам методологічного плюралізму, що й допомогло вирішити сформульовані наукові завдання. Застосування вищевказаних методів обумовлюється системним підходом, що дозволило дослідити проблеми в єдності їх соціального змісту і юридичної основи, а пріоритезація діалектичного методу - дозволила розглянути політичні права публічних службовців, їх реалізацію, охорону та захисту у розвитку та взаємозв'язку з іншими правовими явищами (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3).

Обґрунтованість та послідовність наукових положень, висновків і рекомендацій простежується й у змісті дисертації, оскільки викладення основних положень, формулювання розділів, підрозділів цілком відповідає сформульованим завданням, які, у свою чергу, відповідають меті дослідження, що полягає у комплексному осмисленні стану реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців, виявленні законодавчих лакун та управлінських колізій, формуванні рекомендацій щодо шляхів новелізації змісту вітчизняного законодавства та модернізації інституційних механізмів забезпечення реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців в Україні (с. 19 дисертації). У роботі чітко виражений авторський підхід щодо формулювання дефініцій (наприклад, «реалізація політичних прав публічних службовців», «охорона політичних прав публічних службовців»,

«захист політичних прав публічних службовців» тощо), виділення особливостей, притаманних політичним правам публічних службовців, та формулювання авторських класифікацій (наприклад, виокремлення елементів системи політичних прав публічних службовців, класифікація нормативно-правових актів, що регламентують порядок здійснення політичних прав публічних службовців, типологізація юридичних дефектів, притаманних вітчизняному законодавству, тощо), що дозволило дисертантці визначити власну позицію стосовно багатьох дискусійних питань реалізації, охорони та захисту політичних пав публічних службовців.

Дисертаційна робота відрізняється послідовним викладом теоретичного матеріалу, із вмілим доповненням його аналізом актів як чинного вітчизняного, так і зарубіжного законодавства, а також правозастосовної та судової практики. Чітко прослідковується авторська позиція, завершеність роботи. Висновки та пропозиції, які сформульовані у роботі і виносяться на захист, є особистим здобутком дисертантки.

Достовірність і обґрунтованість наукових положень. Достовірність отриманих результатів та сформульованих пропозицій підтверджується опрацюванням дисертанткою різноманітної джерельної бази (загалом 453 джерела). Зокрема, науково-теоретичну основу дослідження сформували праці як вітчизняних, так і зарубіжних вчених-юристів, насамперед, вчених-адміністративістів, роботи вчених-теоретиків права, представників науки конституційного права, інших галузевих правових наук. До того ж достовірність наукових положень підтверджується й їх апробацією на науково-практичних конференціях та публікаціями дисертантки за темою дослідження (с. 10-12, 26-27 дисертації). Нормативну основу дисертаційного дослідження сформували Конституція України, Кодекс адміністративного судочинства України, Закони України «Про державну службу», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про Національну поліцію», «Про прокуратуру», «Про судоустрій і статус суддів», «Про Конституційний Суд України», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про статус народного депутата

України», «Про Кабінет Міністрів України», інші законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, акти зарубіжного законодавства, міжнародно-правові акти, що закріплюють стандарти у сфері реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців, а також тематичні законопроєкти. Інформаційну та емпіричну основу дослідження становлять узагальнення інформації за результатами опрацювання матеріалів судової практики, а також листів-відповідей державних органів на запити на публічну інформацію, подані дисертанткою (с. 252 – 263 дисертації).

Повнота викладу положень і висновків дисертацій в опублікованих працях. Основні теоретичні положення і висновки, сформульовані у дослідженні, знайшли своє відображення у 16 наукових публікаціях, зокрема: 7 статтях у періодичних наукових фахових виданнях України категорії «Б», 9 тезах доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації (с. 10-12 дисертації).

Наукові публікації дисертантки відповідають вимогам п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами і доповненнями від 03 травня 2024 року № 507).

Оцінка ідентичності змісту наукових статей, тез та основних положень дисертації. Аналіз змісту дисертаційного дослідження Махно А.А., а також основних положень її наукових публікацій підтверджують їх повну ідентичність. Зміст наукових публікацій у достатній мірі відображає інформацію про методологію наукового дослідження, способи авторської аргументації положень, основні ідеї та висновки. Висновки та пропозиції, запропоновані у роботі, розроблені авторкою особисто і мають самостійний характер.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час вивчення дисертаційного дослідження та наукових публікацій дисертантки фактів

порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертація Махно А.А. є оригінальною та самостійною науковою працею.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертація Махно А.А. відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 травня 2024 року № 507), а також вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами і доповненнями від 03 травня 2024 року № 507). Дисертація та авторські наукові публікації за її темою характеризуються високим науковим рівнем і відповідністю вимогам до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право». Оформлення дисертації відповідає вимогам щодо оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна отриманих результатів зумовлена тим, що запропонована дисертація є першим у вітчизняній правовій науці комплексним дослідженням теоретичних та прикладних аспектів реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців, що ґрунтується на аналізі новітніх положень вітчизняної правової доктрини, практики правозастосування періоду дії правового режиму воєнного стану в Україні, адаптації актів вітчизняного службового законодавства до актів права Європейського Союзу, запозичення правових принципів та законодавчих положень окремих демократій, що не є членами ЄС, із формулюванням авторських пропозицій доктринального, нормативного та правозастосовного змісту.

Новизна забезпечується розробкою дисертанткою низки наукових положень, запропонованих вперше, а також тих, що вона удосконалила, й таких, що набули подальшого розвитку.

Заслуговують на увагу такі положення дисертації:

На підставі аналізу правозастосовної практики з питань комунікації публічних службовців із громадськістю в умовах дії правового режиму воєнного стану, впровадження якого обумовлено повномасштабним вторгненням російської федерації, дисертанткою запропоновано систематизацію можливих повідомлень публічними службовцями в аспекті реалізації ними свободи слова, які варто вважати такими, що містять ризики для національної безпеки, а саме: 1) повідомлення про влучання ворожих ракет або про збиття ракет та дронів силами протиповітряної оборони, із одночасним розміщенням відповідних фото у соціальних мережах; 2) повідомлення в інтернет-просторі деталізованої інформації про стан руйнування об'єктів критичної інфраструктури, а також уточнення відомостей щодо поточного стану їх відновлення; 3) несанкціоноване розголошення відомостей про пересування чи перебування Збройних Сил України. (с. 120-121, 148 дисертації). Здобувачка доходить висновку щодо необхідності забезпечення додаткової правової регламентації реалізації права на свободу слова публічними службовцями крізь призму створення належних умов для нерозголошення відомостей, які можуть спричинити загрозу національній безпеці в умовах впровадження та дії надзвичайного адміністративно-правового режиму (с. 23 дисертації).

Заслуговують на увагу положення роботи, присвячені детальному аналізу матеріалів національної судової практики щодо захисту окремих політичних прав публічних службовців (підрозділ 2.3 дисертації). У дисертаційному дослідженні не тільки розглянуто актуальні судові «кейси» щодо захисту шести категорій політичних прав публічних службовців, а й виокремлено правозастосовні проблеми, як і проблеми правового регулювання, виявлені у процесі судового розгляду, із одночасною характеристикою позицій Верховного Суду щодо цих проблем. Запропонований комплексний підхід надав можливість не тільки виявити та критично проаналізувати окремі дефекти правового

регулювання, проблеми правозастосування, домінуючі практики їх вирішення, але й запропонувати авторські рекомендації.

Не менш цікавою виглядає пропозиція дисертантки щодо необхідності вдосконалення чинного законодавства у частині регламентації реалізації публічними службовцями права на свободу слова в мережі «Інтернет», зокрема й апробації позитивного зарубіжного досвіду щодо обов'язковості розмежування приватної та офіційної комунікації, використання «коректних» критеріїв розмежування останніх, формування та закріплення каталогу принципів приватної і офіційної комунікації, впровадження загальних обмежень щодо комунікації публічних службовців, диференціації підходів до реалізації права на свободу слова для публічних службовців та кандидатів на заміщення посад публічної служби, з'ясування потенційної можливості/ неможливості створення публічними службовцями анонімних акаунтів та можливості/ неможливості здійснення публічними службовцями комунікації, із використанням певних платформ/ соціальних мереж/ сайтів тощо, зазначення умов використання «лайків» при реагуванні на дописи інших користувачів, встановлення порядку надання відповідей на коментарі інших користувачів, закріплення правил модерування акаунтів та вебсторінок, використовуваних публічними службовцями як посадовими/ службовими особами, запровадження відповідальності за порушення комунікаційних імперативів тощо (с. 24-25, 179-180, 187 дисертації). Запропонований підхід цілком дозволив би заповнити прогалини у чинному правовому регулюванні та забезпечити втілення засад правової визначеності в актах службового законодавства.

У роботі дисертанткою формулюються цілком слушні пропозиції щодо класифікації системи актів, зміст яких зорієнтований на врегулювання засад реалізації та захисту політичних прав публічних службовців. Зокрема, варто підтримати позицію здобувачки стосовно доцільності виокремлення двох рівнів правової регламентації порядку реалізації та захисту цієї категорії прав – міжнародний та національний, із поділом міжнародно-правових актів на акти універсального та регіонального характеру, що містять загальні положення щодо реалізації політичних прав, а також акти, які безпосередньо

регламентують реалізацію політичних прав публічних службовців, а також із відповідним поділом актів національного законодавства служби (с. 147, 190-191 дисертації), що дозволяє здійснити систематизацію актів, присвячених регламентації політичних прав, саме крізь призму інституту публічної служби.

Звертають увагу й положення роботи, в яких дисертантка здійснює аналіз відповідності чинного нормативно-правового регулювання реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців в Україні міжнародним стандартам та потребам правозастосовної практики, із формулюванням авторського варіанту класифікаційного поділу наявних дефектів вітчизняного аспекту правого регулювання на три групи: «1) юридичні дефекти правових норм, які представлені прогалинами правового регулювання, використанням у законодавстві некоректної термінології, недостатньою правовою врегульованістю суспільних відносин, дублюванням повноважень органів публічної влади; 2) юридичні дефекти джерел права; 3) юридичні дефекти правовідносин» (с. 186-187, 193 дисертації), що дозволяє забезпечити різнорівневість наукового аналізу, посилити спеціалізацію останнього й перейти у площину правового моделювання.

Достатньо фаховими виглядають положення роботи, в яких дисертантка детально аналізує практику Європейського суду з прав людини щодо впровадження обмежень для публічних службовців під час реалізації ними права на свободу слова при повідомленні про можливе вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, із формулюванням авторських пропозицій щодо імплементації європейських стандартів та вдосконалення положень Закону України «Про запобігання корупції» шляхом запровадження додаткових механізмів запобігання зловживанню публічними службовцями-викривачами правом на свободу слова (наприклад, с. 23, 153-154, 182-183, 195 дисертації).

Практичне значення й впровадження отриманих результатів. Отримані результати дисертаційного дослідження можуть бути використані у:

– науковій діяльності – як основа для проведення наукових досліджень з проблематики реалізації правового статусу публічних службовців в цілому та його елементів зокрема, а також дослідження феномену політичних прав;

– правотворчій діяльності – для вдосконалення чинного, а також при підготовці актів новаційного законодавства у частині засад реалізації правового статусу публічних службовців;

– практичній діяльності – можуть бути використані у діяльності публічних службовців, а також суб'єктів, діяльність яких безпосередньо пов'язана із унормуванням засад публічної служби;

– освітньому процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Державна служба в Україні» та «Служба в органах місцевого самоврядування» (до того ж є підтвердження, що вже результати впроваджуються в освітній процес закладу вищої освіти - акт впровадження від 23 березня 2026 року, с. 264 – 266 дисертації), а також цілком можливим є використання їх при підготовці підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-практичних коментарів, словників тощо.

Дискусійні положення та зауваження. Незважаючи на загалом позитивну оцінку змісту дисертації, певні її положення є дещо дискусійними, а отже потребують додаткової авторської аргументації під час публічного захисту дисертації.

1. У процесі дослідження реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців здобувачка переважно спирається на аналіз першоджерел – чинного законодавства (підрозділи 2.1. 2.2. 3.1), актуальної судової практики (підрозділи 2.3, 3.2), статистичних даних (підрозділ 2.2), що заслуговує на загальне схвалення. Водночас у запропонованій роботі аналіз тематичних наукових робіт представлений дещо фрагментарно, в т.ч. й у частині новітніх наукових, навчальних галузевих праць. Вбачається, що робота набула б більшої довершеності, якби авторкою було зосереджено поглиблену увагу на з'ясуванні стану розробленості цілісної збалансованої доктрини політичних прав публічних службовців. Також варто уточнити під час публічного захисту позицію дисертантки стосовно того, чи існує міждисциплінарний науковий

дискурс щодо проблем реалізації, охорони та захисту політичних прав публічних службовців.

2. У дисертаційній роботі охарактеризовано легальні засади охорони політичних прав публічних службовців (підрозділ 2.1 дисертації), надано критичну оцінку стану справ їх закріплення в актах чинного вітчизняного законодавства, а також проаналізовано окремі законодавчі ініціативи щодо перспективних напрямів вдосконалення реалізації деяких політичних прав публічних службовців (підрозділи 2.2, 3.1 дисертації. Загалом підтримуючи позицію дисертантки щодо необхідності застосування широкого підходу до аналізу нормативно-правового регулювання відповідних відносин, водночас варто наукова і практична значущість дисертаційної роботи істотно підвищилась б, якби здобувачка запропонувала комплексний аналіз загального стану справ стосовно вітчизняної законопроєктної діяльності щодо політичних прав публічних службовців як елементу їх правового статусу, із виокремленням пріоритетних векторів, «ризиків» й експертних оцінок щодо їх реалістичності та перспективності в аспекті кореляції їх із загальними пріоритетами новітніх вітчизняних процесів правотворчості.

3. У роботі дисертантка неодноразово використовує поняття «ефективність» (наприклад, «ефективне здійснення публічної влади» (с. 17 дисертації), «ефективна реалізація вимоги щодо якості закону» (с. 44 дисертації), «ефективне та професійне управління публічними справами» (с. 50 дисертації), «ефективна демократія» (с. 174 дисертації), «ефективність роботи органів публічної влади» (с. 184 дисертації) тощо), що, з огляду на його оціночний зміст (про що у правовій доктрині неодноразово зазначалося) й відсутність легального визначення, істотно актуалізує потребу уточнення під час публічного захисту позиції здобувачки стосовно його розуміння, в т.ч. й у його «прив'язці» до «політичних прав публічних службовців», а також у вимірі критеріїв та показників відповідної ефективності.

4. Певного уточнення позиції дисертантки під час публічного захисту потребують й положення, присвячені систематизації підстав для обмеження реалізації політичних прав публічних службовців, які застосовуються у

практиці Європейського суду з прав людини. Зокрема, у підрозділі 3.2 дисертації пропонується авторська класифікація підстав для обмеження права публічних службовців на свободу слова (с. 173 дисертації), серед яких виокремлюється й «заборона порушення принципів нейтральності та неупередженості службовців». Аналізуючи конкретні кейси з практики ЄСПЛ, дисертантка, на жаль, не розмежовує, в яких випадках мова йде про принцип нейтральності, а в яких – про принцип неупередженості, що не дозволяє у повному обсязі з'ясувати обґрунтованість та коректність виокремлення запропонованої авторської підстави.

5. Уточнення також потребує позиція здобувачки стосовно того, яким є розуміння «системи політичних прав публічних службовців» у аспекті співвідношення назви підрозділу 1.2. дисертації та її змісту, який присвячений окремим політичним правам публічних службовців як елементам відповідної системи, в той час як інші обов'язкові ознаки «системи» (різноманітні зв'язки між елементами, мета) залишені поза увагою.

Висловлені зауваження мають переважно характер побажань і суттєво не випливають на загальну позитивну оцінку проведеного дисертанткою дослідження.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

щодо відповідності дисертації вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами та доповненнями від 03 травня 2024 року № 507).

Дисертація Махно Аліни Анатоліївни на тему «Реалізація, охорона та захист політичних прав публічних службовців в Україні» є самостійною кваліфікованою науковою працею. За своїм змістом, теоретичним рівнем та науковою новизною ця наукова праця відповідає вимогам, закріпленим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження Вимог 11 до оформлення дисертації», Порядку підготовки

здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 травня 2024 року № 507), та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами і доповненнями від 03 травня 2024 року № 507).

За результатами публічного захисту Махно Аліна Анатоліївна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

в.о. декана юридичного факультету
Запорізького національного університету,
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної
академії правових наук України,
Заслужений юрист України **Тетяна КОЛОМОЄЦЬ**

підпис Тетяни Коломоєць засвідчую:

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
Запорізького національного університету,
доктор педагогічних наук, професор **Олександр ГУРА**

01.06.2026.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ Запорізький національний університет Ідентифікаційний код 02125243

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Вх. № 367 «Н/Г»
«5» 06 2026 р.